

Kopja Informali ta' Sentenza

MALTA

**QORTI CIVILI, PRIM AWLA
MALTA**

**ONOR. IMHALLEF
SCICLUNA DAVID**

Seduta ta' 02 ta' Ottubru, 2002

Citazzjoni Numru. 380/1987/1

Costantino Abela
vs
George Azzopardi

Illum, 2 ta' Ottubru 2002

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni pprezentata fit-8 ta' Mejju 1987 li permezz taghha l-attur wara li ppremetta:

Illi fid-19 ta' Novembru 1983 f'xi 7.15 pm l-attur kien fuq il-post tax-xoghol tieghu u cioe' f'petrol station li jinsab f'Mosta Road, Lija;

Illi f'dak il-hin tfacca l-konvenut, li kien qed isuq mutur, dahal fl-istess petrol station, spara fuq u fera lill-attur u seraq is-somma ta' Lm1928 (elf disa mija u tmienja u ghoxrin lira) propjeta' ta' l-istess attur u baqa' sejjer;

talab ghar-ragunijiet premissi li din il-Qorti:

1. Tiddikjara lill-konvenut responsabbli ghas-serqa tas-somma fuq imsemmija ta' Lm1928 minghand l-attur;
2. tikkundannah jirrifondi lill-attur l-imsemmija somma ta' Lm1928 u dan fi zmien qasir u perentorju li jigi ffissat mill-Qorti;

Bl-ispejjez komprizi dawk tal-mandat ta' qbid numru 593/87; tal-mandat ta' sekwestru numru 592/87 u bl-ingunzjoni tal-konvenut ghas-subizzjoni.

Rat id-digriet tas-26 ta' Ottubru 1987 fejn il-konvenut gie dikjarat li huwa kontumaci;

Rat id-digriet sussegwenti tat-8 ta' Marzu 1988 bazat fuq l-imsemmi digriet tas-26 ta' Ottubru 1987;

Rat is-sentenza moghtija minn din il-Qorti diversament presjeduta fit-12 ta' Settembru 1988 li permezz taghha t-talbiet attrici gew milqugha;

Rat is-sentenza moghtija mill-Onorabbli Qorti ta' l-Appell fit-28 ta' Meju 1990 li rrevokat kemm id-digrieti msemmija kif ukoll l-imsemmija sentenza tat-12 ta' Settembru 1988 u baghtet lura l-atti lil din il-Qorti sabiex wara li l-konvenut jipprezenta nota ta' eccezzjonijiet u d-dikjarazzjoni guramentata skond il-ligi, hija tghaddi ghas-smigh u decizjoni tal-kawza;

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet tal-konvenut fejn qal:

1. Illi t-talbiet attrici ghandhom jigu respinti bhala nfondati fil-fatt u fid-dritt, bl-ispejjez kontra l-istess attur peress illi l-konvenut ma kkommettiex u ma kien b'ebda mod konness mas-serqa imsemmija fic-citazzjoni.

Salvi eccezzjonijiet ohra.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat id-dikjarazzjonijiet guramentati tal-kontendenti u l-listi tax-xhieda taghhom;

Rat id-digriet tat-28 ta' Gunju 1990 li permezz tieghu gie nominat l-Avukat Dottor Joseph Zammit McKeon bhala perit legali biex ifittex u jirrelata dwar il-fondatezza tad-domandi attrici, wara li jiehu konjizzjoni ta' l-eccezzjonijiet u jaghmel l-osservazzjonijiet kollha li ghandhom x'jaqsmu mal-kaz;

Rat ir-relazzjoni debitament mahlufa fit-12 ta' Lulju 2000;

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet tal-partijiet;

Rat l-atti l-ohra tal-kawza u d-dokumenti esibiti;

Ikkunsidrat illi:-

Fid-19 ta' Novembru 1983 l-attur kien jinsab flimkien ma' uliedu fuq il-post tax-xoghol taghhom fil-*petrol station* f'Mosta Road, Lija, meta dawn sfaw vittmi ta' *hold-up*.

Skond **l-attur**, kien il-konvenut li serqu ghax gharfu u mieghu kien hemm persuna ohra li ma jafhiex u lanqas jaghrafha. Lill-konvenut pero` kien jafu di vista u kien ilu jafu ghaliex xtara *petrol* minghandu. Dakinhar il-konvenut kien b'wicc parzjalment mghammad u dahal b'senter issegat u talabhom il-flus *at gunpoint*. Induna li kienet se ssir *hold-up* meta kien fil-kamra ta' gewwa jahsel idu u sema' lil ibnu Victor ighajjat li se ssir *hold-up*. Sema' wkoll lill-konvenut ighati mal-bieb u jghid: *iftah ghax se nispara*. Meta sema' l-lehen ma kienx ghadu jaf li kien proprju l-konvenut. Induna li kien il-konvenut ki dahal u komplajghajjat. Gharfu kif appena dahal.

Lino Abela, tifel iehor ta' l-attur, qal lill-konvenut li l-flus kienu fil-kexxun u l-konvenut hadhom izda dan insista ghal aktar flus peress li l-attur kien nehha xi ftit minnhom. Ghalhekk il-konvenut hedded li jisparalhom. Fil-fatt l-attur gab il-kumplament mill-borza u xehethoim fl-art biex il-konvenut jehodhom. L-attur ipprova jzomm is-senter li l-konvenut kellu f'idejh peress li kien se jispara lejn ibnu

Lino. Il-konvenut dar lejh u kif ix-xhud kien se jaqbad is-senter, il-konvenut gibed tir u laqat kemm lilu kif ukoll lil Lino. Hemm ix-xhud kellu jcedi. Kif sieheb il-konvenut sema' t-tir, dahal gewwa hdeghom. Il-konvenut gabar il-flus u telqu.

L-attur kompla jghid li gharaf lill-konvenut minn lehnu u ghaliex il-kalzetta li kien liebes ma kenitx issikkata ma' wiccu bit-toqob wesghin u miftuhin. Kienet tal-ghamla xibka u seta' jagharf il-fattizzi. L-ghamad kien jasal sal-geddum. Huwa kien jaf lill-konvenut ghaliex kien imur regolarment jiehu l-*petrol* mill-*istation* tieghu. Il-konvenut kellu Escort hamra. Kien imur darba fil-gimgha jew kull hmistax minn ffit xhur qabel il-kaz. Sebat ijiem qabel is-serqa, kien is-Sibt, il-karrozza tal-konvenut kien ipparkjata fuq il-bankina tan-naha ta' l-*istation* tul ta' xi erba' *buses* boghod. Fiha kien hemm xi nies jaqraw il-gazzetta u damu hemm xi erba' sighet. Sa dakinhar il-prezenza ta' dik l-Escort ma kienet qajmitlu ebda suspett.

Xehed ukoll **Victor Abela**, wiehed minn ulied l-attur, li kien qieghed fil-*petrol station* meta gara l-kaz. Qal li dakinhar il-konvenut kien gie flimkien ma' iehor isuq mutur u tah hamsin centezmu *petrol*. Il-konvenut ha l-*petrol* u telaq. Kien jaf lill-konvenut ghaliex kienu ghamlu xi disa' xhur sa sena jahdmu flimkien fil-fabbrika tal-ghagin tal-Master u kienu jiltaqghu kuljum fil-*break*. Kien ghamel zmien imur jixtri l-*petrol* minghandhom xi darbtejn fil-gimgha wara nofsinhar u meta kien jara lill-konvenut kien ikelmu. Xis-6.45 p.m. x'hin kellhom ix-*shutter* nofsu mnizzel ghax kienu se jaghlqu, il-konvenut rega' mar b'mutur differenti tant li ghamillu osservazzjoni f'dan is-sens izda l-konvenut ma wiegbu xejn.

Meta kienu qed jigbru l-flus bil-bieb imbexxaq, sema' lill-attur ighid li kienu dahlu n-nies. Huwa hareg u ra lill-konvenut b'rasu mghammada b'kazletta u senter f'idejh; siehbu wkoll kien armat b'senter u mghammad ukoll. Ma kinux libsin l-istess hwejjeg ghaliex kienu lebsin speci ta' *track suit* sewda pero` kienu bl-istess mutur li bih marru jiehdu l-*petrol*. Din id-darba ma kienx qieghed isuq il-konvenut ghaliex kien fuq wara. Ix-xhud dahal gewwa u

ghalaq il-bieb izda ma nizzilx ix-*shutter*. Il-konvenut beda jaghti fuq il-bieb sakemm fethu dahal, filwaqt li siehbu baqa' barra, u meta kien gewwa mar fejn hu x-xhud, Lino Abela u qallu jaghtih il-flus. Lino tah il-flus minn go kexxun izda l-konvenut insista ghal aktar. Intant l-attur hareg minn gewwa u pprova jahtaf lill-konvenut biex izommu izda l-konvenut spara u laqat lill-attur. Ghalhekk tawh il-flus li kienu f'kexxun iehor.

Victor Abela insista li gharaf lill-konvenut ghaliex kien jafu, kien imur spiss l-*istation* taghhom u gharaf anke lehn. Bil-mod kif kienet imdahhla l-kalzetta seta' jaghraf il-wicc. U mill-esperjenza fuq ix-xoghol fil-fabbrika tal-Master seta' jghid kif kien isir lehen il-konvenut meta jirrabja.

Lino Abela xehed li hu ma kienx jaf lill-konvenut izda gharfu meta saret *identification parade* d-Depot.

Min-naha l-ohra **l-konvenut** cahad li kien ha sehem fil-*hold-up* in kwistjoni u qal li fil-gurnata in kwistjoni kien qed jara l-film *True Confessions* fit-Teatru Roxy, Birkirkara, u mar hemm wahdu. Ma setax jiftakar x'hin beda l-*film* u kemm dam izda kien tal-5.30 p.m. jew tas-6.00 p.m. u dam xi saghtejn jew qribhom.

Fir-relazzjoni tieghu l-perit legali osserva li, ghajr ghal xi dettalji ta' importanza marginali dwar id-dinamika tal-*hold-up*, l-attur u wliedu qablu bejniethom fuq il-fatt kardinali, u cioe` li l-konvenut kien wiehed minn zewg persuni li dik il-lejla tad-19 ta' Novembru 1983 ikkommettew serqa ta' flus mill-*petrol station* ta' l-attur sitwat go Mosta Road, Lija. Huma jaghmel dawn l-osservazzjonijiet:

"L-attur u wliedu kienu jafu lill-konvenut"

56. L-attur u ibnu Victor Abela iddikjaraw li kienu jafu lill-konvenut qabel is-serqa. L-attur kien jafu di vista ghaliex xtara petrol mill-*istation* tieghu. Victor Abekla kien jafu aktar ghaliex hadmu ghal xi zmien il-fabbrika tal-Master. Lino Abela gharaf lill-konvenut bhala l-koawtur tal-*hold-up* minn

identification parade fid-Depot waqt li Mario Abela ma jaghti ebda dettalji.

57. Skond l-attur u ibnu Victor Abela, il-konvenut kien jiehu l-petrol minghandhom. L-attur isemmi minn darba fil-gimgha sa darba fil-hmistax. Victor Abela jghid xi darbtejn fil-gimgha – allura b'aktar regolarita'. Kif kien jigi l-istation huwa kien ikellem lill-konvenut.

• **L-attur u wliedu gharfu lill-konvenut nonostante l-ghamad**

58. Il-persuni li ghamlu l-hold-up kellhom ghamad konsistenti minn kalzetta. Il-malvivent li baqa' mhux maghruf kellu kalzetta ssikkata ma 'wiccu li taghmilha difficli li tikkonoxxi l-individwu. Tal-konvenut kienet pero' kalzetta deskritta mill-attur u wliedu bhala mhux issikkata bit-toqob wesghin u miftuhin f'ghamla ta' xibka tasal sal-geddum b'mod li l-fattizzi tal-wicc jingharfu. Waqt l-incident l-attur gie f'kuntatt mal-konvenut meta ipprova johodlu s-senter. U kollox sehħ fil-kmamar tal-istation u allura fi spazju limitat li jirrendi rikonoxximent aktar facli.

59. Skond Victor Abela, il-konvenut u siehbu wettqu s-serqa bl-istess mutur li ffit tal-hin qabel marru jiehdu l-petrol bih mill-istess pompa. Dan ix-xhud biss seta' jikkonstata dan il-fatt billi l-attur u wliedu l-ohra kienu gewwa u kien Victor Abela li ntebah li kienet se ssir hold-up.

• **L-attur u wliedu gharfu lill-konvenut minn lehn**

60. Il-konvenut kien klijent tal-attur ta' certa regolarita'. L-attur ma sabx diffikolta' jxebbah lehen il-konvenut tenut kont li waqt id-delitt (a) il-konvenut biss tkellem (b) b'aggressivita' mminaccja lill-attur u lill-uliedu li kien se jispara jekk ma jifthux il-bieb li ghalqu biex il-malvivalenti ma jidhlux gewwa l-istation (c) u insista ghal aktar flus meta ma kienx sodisfatt bl-ammont konsenjat lilu ghall-ewwel. Il-konvenut certament ma tkellimx taht l-ilsien bil-konsegwenza li lehen gholi jaghmilha anqas difficli tikkonoxxi l-individwu.

- **L-attur gharaf it-tracksuit li kien liebes il-konvenut**

61. P.S. 726 Hugh Greengrass spjega xi hwejjeg eleva mill-kamra tal-konvenut fid-dar tar-residenza tal-genituri tieghu. L-attur gharaf it-tracksuit li l-pulizija kienet elevat mill-pussess tal-konvenut u kkonferma li l-konvenut kellu dak l-ilbies meta twettqet is-serqa. Victor Abela kkonferma li z-zewg persuni fosthom il-konvenut kienu lebsin tracksuit sewda.

- **Il-konvenut cahad kollox!**

62. Il-konvenut cahad kull addebitu pero' ma resaqx provi biex isostni c-cahda tieghu ta' responsabilita' jew biex almenu jipprova jmeri dak kollu li kien qed jigi allegat fuqu.

63. Dwar l-alibi tal-film, il-konvenut seta' facilment holoq dan l-alibi. U cioe' seta' kien jaf minn qabel x'se juri r-Roxy fil-hin tas-serqa, hu li ex admissis kien jiffrekwenta dan ic-cinema tliet darbiet fil-gimgha. Seta' anke xtara l-biljett minn qabel u ma ghamilx uzu minnu. La l-biljett u lanqas kopja tieghu ma gew esebiti. Lanqas xi persuna li tikkonferma l-presenza tieghu fic-cinema dakinhar. Possibli li ma sab lil hadd biex jikkonfortah – hu li kien midhla u klijent regolari tac-cinema !

64. Jekk qatt ma ha petrol minghand l-attur, kif sar jaf l-attur bil-vettura Escort li kellu l-konvenut? Mank iressaq bhal xhud xi hadd minn Falzon Service Station ta' Birkirkara in sostenn.

65. Il-kopja tal-workbook esebit jikkonferma li l-konvenut hadem mal-Master ghal perijodu iqsar milli semma' Victor Abela pero' ma jikkontradix il-fatt li Victor Abela kien jaf lill-konvenut tajjeb u l-presenza tal-istess konvenut dakinhar tas-serqa giet accertata bl-aktar mod cert.

• **Il-konvenut wettaq il-hold-up flimkien ma persuna ohra**

66. L-accertament tal-konvenut bhala koawtur tas-serqa tirrizulta pruvata anke fuq bilanc ta' probabilitajiet. Dan mhux kaz fejn qed tinghata kredibilita' lit-tesi tal-attur ghaliex aktar minn persuna wahda kkonfermat l-identifikazzjoni tal-konvenut izda ghaliex min-naha wahda dak li jsostnu l-attur u wliedu sostanzjalment huwa attenibbli, verosimili u pruvat, u min-naha l-ohra ghandek posizzjoni processwali tal-konvenut li llimita ruhu sempliciment biex jismentixxi dak li kien qed jigi allegat fuqu – frankament imgieba spregudikat li tista' twassal biss ghal rizultat wiehed : dik tal-htija tal-istess konvenut.”

Fin-nota ta' osservazzjonijiet tieghu l-konvenut jaghmel riferenza ghall-principju *ei incumbit probatio qui dicit non ei qui negat*. Minn ezami tal-provi li tressqu l-Qorti hi soddisfatta li l-atturi effettivament irnexxielhom jippruvaw dak li stqarrew mill-bidu nett, cioe` li kien il-konvenut li kien wiehed mill-koawturi tal-*hold-up* in kwistjoni, u dan ghamluh minhabba l-identifikazzjoni pozittiva tieghu li kienet reza facli minhabba li ma kellux ghamad issikkat ma' wiccu, ftit minuti biss qabel il-*hold-up* kien mar jiehu l-*petrol* fuq l-istess mutur li ntuza ghall-*hold-up*, l-identifikazzjoni tat-*track suit* li kien liebes il-konvenut waqt il-*hold-up* u li giet elevata mid-dar tieghu. Id-diskrepanzi li l-konvenut jindika fin-nota ta' osservazzjonijiet tieghu huma diskrepanzi marginali u ma hu xejn hlief ezercizzju ta' *clutching at straws*.

Ghalhekk il-Qorti m'ghandha l-ebda dubju li l-konvenut kien wiehed mill-ko-awturi tal-*hold-up* in kwistjoni u ghalhekk ghall-hlas lura tar-refurtiva.

Fic-citazzjoni l-attur qieghed jitlob li jithallas lura s-somma ta' Lm1,928. Fin-nota ta' osservazzjonijiet tieghu l-konvenut jilmenta li l-attur ma ressaqx l-ahjar prova, per ezempju l-*accounts*. Il-Qorti tosserva li waqt dawn il-proceduri l-konvenut kellu kull opportunita` jirribatti l-pretensjoni attrici f'dar-rigward izda m'ghamlux. Ix-xiehda

Kopja Informali ta' Sentenza

ta' l-attur fir-rigward hija cara u inekwivoka u l-ammont gie kkonfermat minn uliedu Victor Abela u Lino Abela.

Ghal dawn il-motivi:-

Tiddeciedi billi tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut, tilqa' t-talbiet attrici u ghalhekk:

- (1) tiddikjara lill-konvenut responsabbli ghas-serqa tas-somma ta' Lm1,928 minghand l-attur, u
- (2) tikkundannah jirrifondi lill-attur din is-somma ta' Lm1,928 bl-imghax mid-data tan-notifika tac-citazzjoni.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut.

**HON. IMHALLEF
DR. DAVID SCICLUNA
D/REGISTRATUR**